

V

अनुक्रमणिका

प्रकरण - १ - विषय प्रवेश	पृष्ठांक
1.1 प्रास्ताविक.	2
1.2 समस्येचे विधान.	5
1.3 समस्येचे शब्दांकन.	5
1.4 संशोधन विषयाचे महत्त्व व व्याप्ती.	6
1.5 संशोधनाची उद्दिष्टे.	12
1.6 संशोधनाच्या मर्यादा.	12
1.7 संशोधन पध्दती.	17
1.8 प्रकरणीकरण.	18
1.9 समारोप.	20
प्रकरण - २ - भाषाभ्यासातील शब्दसंपत्तीचे महत्त्व	
2.1 प्रास्ताविक.	24
2.2 भाषेचे स्वरूप.	24
2.3 भाषेची व्याख्या.	25
2.4 भाषेचे कार्य.	27
2.5 भाषेचे वर्गीकरण.	28
2.6 भाषेतील शब्दाचे स्थान.	29
2.7 शब्दाची व्याख्या.	30
2.8 मानसिक विकास व शब्दसंपत्तीचा संबंध.	31
2.9 शब्दसंग्रहाचा विकास.	32
2.10 शब्दसंपत्तीचा अभ्यास.	33
2.11 समारोप.	34

VI

प्रकरण - 3 - मातृभाषा आणि तिचे महत्त्व	पृष्ठांक
3.1 प्रास्ताविक.	41
3.2 मातृभाषेचे मानवी जीवनातील स्थान.	41
3.3 त्रिभाषासूत्र.	43
3.4 मातृभाषा म्हणून मराठीचे महत्त्व.	44
3.5 मराठी भाषेचे अध्ययनातील स्थान.	46
3.6 मराठीच्या अध्यापनाची उद्दिष्टे.	50
3.7 मराठीचा इतर विषयांशी सहसंबंध.	54
3.8 समारोप.	56
प्रकरण - 4 - शब्दसंपत्तीविषयी झालेल्या संशोधनाचा मागोवा	60
4.1 प्रास्ताविक.	60
4.2 इंग्रजी भाषेत झालेले संशोधन.	64
4.3 इंग्रजी भाषेतील उपयोजित शब्दसंपत्तीबाबतचे संशोधन.	69
4.4. भारतातील इतर भाषेतील शब्दसंपत्तीबाबतचे संशोधन.	77
4.5 मराठी भाषेतील शब्दसंपत्तीचे संशोधन.	87
4.6 समारोप.	
प्रकरण - 5 - संशोधन पद्धती व आधारसामग्रीचे विश्लेषण	95
5.1 प्रास्ताविक.	95
5.2 संशोधन पद्धती.	96
5.3 संशोधनासाठी वापरलेली साधने.	99
5.4 शब्दसंपत्तीचे निष्कर्ष.	101
5.5 संशोधनाचे न्यादर्शन.	103
5.6 आधारसामग्रीचे वर्गीकरण व विश्लेषण.	129
5.7 समारोप.	

VII

प्रकरण - 6 - निष्कर्ष आणि शिफारशी	पृष्ठांक
6.1 प्रास्ताविक.	133
6.2 निष्कर्ष.	133
6.3 शिफारशी.	136
6.4 शब्दसंग्रहाच्या अभ्यासाची उपयुक्तता.	139
6.5 शब्दसंपत्तीबद्दल पुढील संशोधनासाठी शिफारशी.	140
6.6 समारोप.	141
परिशिष्टे:-	
(अ) निबंध विषयांची सूची.	144
(ब) उपयोजित शब्दसंपत्तीची यादी.	145-218
संदर्भ ग्रंथ सूची.	219-225

VIII

सारणीची यादी

अनुक्रमांक	क्रमांक	विषय	पृष्ठांक
1	1.1	शालान्त परीक्षेचे विषयवार निकाल.	4
2	1.2	शब्दसंपत्तीचे इयत्तावार संशोधन.	11
3	1.3	विविध विद्याशाखांचे इयत्ता 11वी मधील विद्यार्थी संख्या.	15
4	2.1	शब्दसंपत्तीचा विकास.	33
5	4.1	श्रीमती स्मिथ यांच्या संशोधनानुसार शब्दसंख्या.	62
6	4.2	श्री. खंदादिया यांच्या संशोधनानुसार शब्दांच्या जातीप्रमाणे वर्गीकरण.	70
7	4.3	श्री. वकील यांनी केलेले शब्दसंपत्तीचे वर्गीकरण.	71
8	4.4	श्री. रावळ यांनी केलेले शब्दसंपत्तीचे वर्गीकरण.	73
9	4.5	श्रीमती लकडावाला यांनी केलेले शब्दसंपत्तीचे वर्गीकरण.	74
10	4.6	श्री. चंद्रशेखर यांनी केलेली इयत्तानुसार शब्दसंख्येची यादी.	75
11	4.7	मराठी व्यतिरिक्त इतर भारतीय भाषांतील संशोधकांची यादी.	77
12	4.8	श्री. भट यांनी संशोधित केलेली वयोगटाप्रमाणे शब्दसंपत्ती.	78
13	4.9	श्री. सेवलेकर यांनी केलेले उपयोजित शब्दसंपत्तीचे वर्गीकरण.	79
14	4.10	श्री. वडास्कर यांनी केलेले मौखिक शब्दसंपत्तीचे वर्गीकरण.	81

IX

अनुक्रमांक	क्रमांक	विषय	पृष्ठांक
15	4.11	श्री. व.सि. देशपांडे यांनी केलेले शब्दसंपत्तीचे वर्गीकरण.	83
16	4.12	इयत्ता 1 ते 7 साठी पाठ्यपुस्तकात वापरलेली शब्दसंपत्ती.	84
17	4.13	पाच संशोधकांनी शोधलेली प्रत्यभिज्ञान व उपयोजित शब्दसंपत्ती.	86
18	5.1	कलाशाखेचे इयत्ता 11वी चे विद्यार्थी.	102
19	5.2	शब्दांच्या जातीप्रमाणे वर्गीकरण.	105
20	5.3	शब्दांच्या आद्याक्षरानुसार वर्गीकरण.	107
21	5.4	शब्दांच्या आद्याक्षरानुसार उच्चारप्रमाणे वर्गीकरण.	110
22	5.5	शब्दांच्या वारंवारितेनुसार वर्गीकरण.	114
23	5.6	शब्दांच्या व्युत्पत्तीनुसार वर्गीकरण.	125

X

आकृती-आलेखांची सूची

अनुक्रमांक	क्रमांक	शीर्षक	पृष्ठांक
1	1.1	कराड शहराचा नकाशा.	14
2	3.1	इयत्ता 1 ते 5 विषयवार तासिका विभाजन.	48
3	3.2	इयत्ता 6 ते 8 विषयवार तासिका विभाजन.	49
4	3.3	मराठीच्या अध्यापनाची उद्दिष्टे.	51
5	5.1	कार्ड पद्धतीचा नमुना.	99
6	5.2	शब्दांच्या जातीनुसार वर्गीकरण.	104
7	5.3	शब्दांच्या आद्याक्षरानुसार उच्चारप्रमाणे वर्गीकरण.	112
8	5.4	शब्दांच्या व्युत्पत्तीनुसार वर्गीकरण.	126